

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

11.7.2007

B6-0291/2007 }
B6-0295/2007 }
B6-0299/2007 }
B6-0300/2007 }
B6-0303/2007 }
B6-0308/2007 } RC1

KÖZÖS ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

az Eljárási Szabályzat 115. cikkének (5) bekezdése alapján, előterjesztette:

- Charles Tannock, Bernd Posselt, Eija-Riitta Korhola és Laima Liucija Andrikienė, a PPE-DE képviselőcsoportja nevében
- Pasqualina Napoletano, Paulo Casaca, Véronique De Keyser, Elena Valenciano Martínez-Orozco és Javier Moreno Sánchez, a PSE képviselőcsoportja nevében
- Annemie Neyts-Uyttebroeck, Marco Cappato, Marios Matsakis, Frédérique Ries és Thierry Cornillet, az ALDE képviselőcsoport nevében
- Cristiana Muscardini, Romano Maria La Russa és Mogens N.J. Camre, az UEN képviselőcsoport nevében
- Hélène Flautre, a Verts/ALE képviselőcsoport nevében
- André Brie, a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

a következő képviselőcsoportok állásfoglalási indítványai helyébe lép:

- ALDE (B6-0291/2007)
- GUE/NGL (B6-0295/2007)
- PPE-DE (B6-0299/2007)
- PSE (B6-0300/2007)
- Verts/ALE (B6-0303/2007)
- UEN (B6-0308/2007)

Irakról

RC\677117HU.doc

PE 393.006v01-00}
PE 393.010v01-00}
PE 393.014v01-00}
PE 393.015v01-00}
PE 393.018v01-00}
PE 393.023v01-00} RC1

HU

HU

Az Európai Parlament állásfoglalása Irakról

Az Európai Parlament,

- tekintettel a nemzetközi védelemre szoruló emberek jogairól szóló korábbi állásfoglalásaira,
- tekintettel az iraki helyzetről szóló korábbi állásfoglalásaira, és különösen a 2007. február 15-i, az iraki menekültek humanitárius helyzetéről szóló állásfoglalására,
- tekintettel a menekültek jogállásával kapcsolatos 1951-es ENSZ egyezményre (Menekültügyi Egyezmény) és a menekültek jogállásával kapcsolatos 1967-es ENSZ-jegyzőkönyvre,
- tekintettel az ENSZ menekültügyi főbiztosának (UNHCR) 2007. február 7-i sürgős felszólítására, amelyben azt kéri, hogy fokozzák az iraki menekülteket befogadó országok nemzetközi támogatását; tekintettel az Irakról szóló, 2007. április 17–18-i genfi nemzetközi konferenciára, amelynek célja az volt, hogy felhívja a figyelmet Irak és a régió humanitárius szükségleteinek mértékére; tekintettel az UNHCR 2007. június 5-i felhívására, amelyben kéri, hogy valamennyi határ maradjon nyitva a védelemre szorulóknak; tekintettel az UNHCR Irakon kívül rekedt irakiak visszatéréséről és nemzetközi védelmének szükségességéről szóló 2006. december 18-i véleményére, valamint az iraki helyzetre adandó válaszhoz fűzött 2007. január 8-i kiegészítő felhívására,
- tekintettel az ENSZ főtitkárának az országon belül lakóhelyük elhagyására kényszerültekért felelős különmegbízottja által az országon belül lakóhelyük elhagyására kényszerített személyekkel kapcsolatosan 1998. február 11-én kiadott irányelvekre,
- tekintettel a harmadik országok állampolgárainak, illetve a hontalan személyeknek menekültként vagy a más okból nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésének feltételeiről és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokról szóló 2004. április 29-i 2004/83/EK irányelvre („jogosultsági irányelv”),
- tekintettel az Európai Közösség és tagállamai által a menekültügy és a bevándorlás terén elfogadott határozatokra,
- mivel az iraki menedékkérők részéről benyújtott kérelmek száma 2007 első felében megkétszereződött a korábbi év hasonló időszakához képest,

tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,

- A. mivel Irakban romlik az általános humanitárius és emberi jogi helyzet, amint arról az UNAMI és az országban tevékenykedő más ENSZ-ügynökségek rendszeres jelentései is tanúskodnak, amelyek szerint naponta átlagosan 100 embert ölnek meg és 200-at sebesítenek meg, a lakosság 50%-a kevesebb mint napi 1 USD-ból él meg, a munkanélküliség a lakosság több mint 80%-át érinti, 70% pedig nem jut megfelelő vízellátáshoz; 81%-a nem jut alapvető higiéniai feltételekhez, 3 millió ember táplálkozása nem megoldott az élelmiszer-osztás

RC\677117HU.doc

PE 393.006v01-00}
PE 393.010v01-00}
PE 393.014v01-00}
PE 393.015v01-00}
PE 393.018v01-00}
PE 393.023v01-00} RC1

fennakadása esetén (a rendszer bizonyos régiókban már most sem működik), az orvosok 80%-a elhagyta a kórházakat, a gyermekek 75%-a nem jár iskolába, és a régióktól függően az iskolák 30–70%-a bezárt,

- B. mivel a jelenlegi, háború utáni helyzetben az erőszakos bűncselekmények között szerepel a fegyveres rablás, a váltságdíjért történő emberrablás, a zaklatás, a politikai folyamatokban vagy az újjáépítésben részt vevő személyek meggyilkolása, a polgári infrastruktúra – elektromos- vagy olajvezetékek – elleni szabotázsakciók, valamint bombák és/vagy robbanószerkezetek válogatás nélküli bevetésével végrehajtott totális támadás a polgári lakosság ellen, aminek eredményeképpen továbbra is sok iraki menekül el, elsősorban Jordániába és Szíriába, de Egyiptomba, Libanonba, Törökországba, Iránba és még messzebbre is,
- C. mivel mára több mint 2 millió ember kényszerült az országon belül lakóhelye elhagyására, ebből 822 000 fő 2006 februárja óta, és a becslések szerint ez a szám napi további 2000 fővel növekszik; továbbá mivel az UNHCR becslése szerint 2007 végére az országon belül lakóhelyük elhagyására kényszerült személyek száma eléri a 2,3 – 2,5 milliót,
- D. mivel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyeken kívül körülbelül 42 000 nem iraki menekült is tartózkodik Irakban (ideértve körülbelül 15 000 palesztint, akik külön kockázatnak vannak kitéve, valamint szudániakat, törökországi kurdokat, irániakat és más nemzetiségeket),
- E. mivel több iraki kormányzóság korlátozza a lakóhelyüket elhagyni kényszerült új személyek belépését, ami drasztikus mértékben csökkenti az esélyt, hogy az országon belül ideiglenesen biztonságos helyet találjanak,
- F. mivel az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyektől megtagadják az élelmiszer-osztási rendszerbe való felvétel lehetőségét, ami tovább növeli a humanitárius válság kockázatát,
- G. mivel becslések szerint 2 millió iraki tartózkodik a szomszédos országokban anélkül, hogy a fogadó ország bármiféle hivatalos, védeltséget garantáló jogállást biztosítana számukra: Szíriában (1,2–1,5 millió), Jordániában (500–700 ezer – a lakossághoz képest igen magas arány), Egyiptomban (több mint 80 ezer), Libanonban (körülbelül 20 ezer), Iránban (több mint 50 ezer), az Öböl-térségben (több mint 200 ezer) és Törökországban (körülbelül 5 100),
- H. mivel a szomszédos országokban tartózkodó menekültek között 560 ezer iskoláskorú gyermek van, és mivel több területen igen nehéz vagy a törvények miatt lehetetlen a hozzáférés a közoktatáshoz és a támogatott egészségügyi ellátáshoz,
- I. mivel a nemzetközi szokásjog szerint a menekülteket nem lehet visszaküldeni, és őket üldöztetésnek vagy testi épségük veszélyeztetésének kitenni, továbbá az ismétlődő emberi jogi visszaélések és az eluralkodott erőszak elől menekülő menedékkérelmezőket be kell bocsátani az országba, még ha ideiglenesen is, a menedékkérelmezés elbírálásának erejéig,
- J. mivel a tagállamok többsége és az USA által az iraki menekültek védelemre szorulókként történő elismerése tekintetében tanúsított magatartás jelentősen korlátozó jellegű volt,

- K. mivel jelentős egyenlőtlenségek tapasztalhatók az iraki menedékkérők kérelmeinek tagállamok általi értékelése terén, ami azt is mutatja, hogy nem történt előrelépés a magasszintű közös normákon alapuló, a rászorulóknak számára védelmet nyújtani képes közös európai menedékrendszer fejlődésében,
- L. mivel a szomszédos országok jelentős mértékben korlátozták a menekültek befogadását, sokakat kényszerítve az Irakba történő visszatérésre vagy a határon való veszteglésre, valamint korlátozó jellegű tartózkodási előírásokat vezetnek be, úgymint a tartózkodási idő lerövidítése és/vagy a vízumok meghosszabbításának olyan mértékű megnehezítése, hogy a legtöbb iraki hamar elveszíti jogi státuszát,
- M. mivel Brazília azon kevés országok közé tartozik, amelyek a szolidaritáson nyugvó befogadási programok keretében felajánlották bizonyos számú, korábban Irakban élő palesztin menekült befogadását,
- N. mivel az UNCHR jelenleg véglegesíti azt a kérését, hogy növeljék 60 millióról 115 millió USD-ra az iraki helyzetre szánt kiegészítő költségvetést,
- O. mivel zsidók, mandeusok és keresztények (ideértve asszír, örmény, görög ortodox és más keresztény kisebbségeket) növekvő mértékben tapasztalják a diszkriminációt a munkaerőpiachoz és az alapvető szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén, és sokan a különféle iraki városok és falvak teljes környéke felett *de facto* hatalmat szerző felkelő csoportok, illetve iszlám milíciák üldözésétől tartanak; mivel a szunniták és siíták közötti növekvő feszültség velejárójaként előfordulhat, hogy egyes személyek kizárólag etnikai vagy vallási kisebbséghez tartozásuk miatt válnak célponttá,
1. üdvözli az Irakkal szomszédos országok által az iraki menekültek iránt tanúsított szolidaritást, és felkéri ezeket az országokat, hogy tájékoztassák a nemzetközi közösséget arról, hogy milyen támogatásra van szükségük a helyzet kezeléséhez;
  2. elismeri a regionális kurd hatóságok által az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült nem muzulmán közösségeknek nyújtott segítség tekintetében bekövetkezett előrelépéseket;
  3. az ENSZ menekültügyi különmegbízottjával együtt szorgalmazza a tartós, átfogó és összehangolt nemzetközi reagálást a humanitárius válság – amelyet már nem lehet figyelmen kívül hagyni – által otthonuktól elszakított emberek milliói szorult helyzetének enyhítése érdekében; úgy ítéli meg, hogy a nemzetközi közösség támogatása, valamint az olyan országok, mint Szíria és Jordánia – amelyek együtt jelentős számú iraki menekültet fogadtak be – fokozott ösztönzése és támogatása létfontosságú az iraki menekültek, az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült emberek (IDP-k) és az országból menekülők százezrei szenvedésének enyhítése tekintetében;
  4. szintén elismeri a régióval nem határos országok, így például Egyiptom erőfeszítéseit az iraki menekültek megsegítésére; kéri ezeket az országokat, hogy az iraki menekültek érdekében tett erőfeszítéseiket a határaik nyitva tartása, a menekültek körülményeinek javítása, alapvető

jogaik tiszteletben tartása és az alapszolgáltatásokhoz – mint például az egészségügyhöz és az oktatáshoz – való hozzáférésük nemzetközi közösség általi támogatást igénybe véve történő biztosítása révén végezzék;

5. elítéli, hogy a szomszédos országok zárva tartották a határaikat, és csak ritkán és korlátozottan tettek kivételt az Irakból az őket ért fenyegetések és erőszak elől menekülő palesztinok előtt, elítéli az iraki lakóhely-elhagyási és migrációs ügyekért felelős miniszter arra irányuló felhívását, hogy az összes palesztint űzzék ki Irakból; elítéli az iraki kormány határozatát, amely szerint súlyos regisztrációs követelményeket támasztanak a palesztinokkal szemben, és ezáltal megnehezítik számukra, hogy törvényesen maradhassanak Irakban;
6. felhívja az iraki kormányt, a helyi, a regionális és a vallási hatóságokat, valamint az Irakban szolgáló többnemzetiségű koalíciós erőket, hogy tegyenek azonnali lépéseket valamennyi menekült és az országon belül lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek biztonságának javítása érdekében Irakban, valamint hagyjanak fel a diszkriminatív gyakorlattal;
7. határozottan elutasítja az iraki kormány egyes vezető tisztviselői által az iráni ellenzék – az elmúlt 20 évben politika menekülteként Irakban élő és a „Genfi Egyezmény szerinti védett személy” jogállásával rendelkező – 4 000 tagjával szembeni fenyegetéseket, amelyek a kiutasításra, valamint az üzemanyag- és az ivóvízellátás megszüntetésére vonatkoztak, és felhívja az iraki kormányt, hogy tartsa tiszteletben ezen emberek nemzetközi jog szerinti jogait;
8. felhívja a tagállamokat, hogy lépjenek túl az iraki menekültek helyzetére vonatkozó fellépést elutasító álláspontjukon, és teljesítsék a nemzetközi és a közösségi jog szerinti kötelezettségeiket, amelyek szerint az irakiaknak a tagállamokban meg kell adni a lehetőséget a menedékkérelmek benyújtására és a kérelmeket minimális késedelemmel kell feldolgozni, tiszteletben kell tartani az eljárási biztosítékokat és menekültstátuszt vagy kiegészítő illetve átmeneti védelmet kell adni azoknak, akik alapos indokok miatt tartanak üldözéstől vagy súlyos ártalmaktól;
9. sürgeti a tagállamokat, hogy a Dublin II. rendelet szerint ne helyezzenek át embereket, ha ismeretes, hogy az adott ország nem megfelelően kezeli az iraki menekültkérelmeket; ezt a Dublin II. rendelet 3. cikke (2) bekezdésének felhasználása révén lehet elérni;
10. ösztönzi a tagállamokat, hogy olyan irakiaknak, akik nem jogosultak védelmi jogállásra, de nem küldhetők vissza, adjanak jogállást (ideiglenes vagy állandó jogállást a körülményektől függően), valamint hogy biztosítsanak megfelelő feltételeket és biztosítsák az alapjogokat;
11. aggodalommal állapítja meg, hogy 2005-ben és 2006-ban 400–500 Irakba történő kényszerű visszatérést jegyeztek fel, és kéri a tagállamokat, hogy átmenetileg függeszték fel az összes, Irak bármely részébe irányuló kényszerű visszatérést;
12. sürgeti a tagállamokat és a nemzetközi közösséget, hogy a nemzetközi felelősség-megosztás demonstrációjaként jelentős mértékben járuljanak hozzá az iraki menekültek és hontalan személyek, valamint a jelenleg Irakban lévő, vagy Irakból elmenekült és a régióban rekedt palesztin menekültek visszatelepüléséhez, és kiemelten kezeljék a legérzékenyebb eseteket az

UNHCR-nek az iraki menekültek visszatelepülésére vonatkozó iránymutatásaival összhangban; kéri az Európai Uniót és a tagállamait, hogy hozzanak létre egy mechanizmust a felelősség-megosztás megszervezése és a tagállamok ennek megfelelő támogatása tekintetében;

13. támogatja az UNHCR arra vonatkozó ajánlását, hogy kedvezően ítéljék meg a Dél- és Közép-Irakból érkező menedékkérőknek a menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi egyezmény szerinti menekültként történő besorolását, és amennyiben nem ismerik el őket menekültekként, adjanak nekik kiegészítő védelmet, kivéve, ha az adott személyre vonatkoznak az 1951. évi egyezmény kizárási feltételei;
14. felhívja az Európai Bizottságot, hogy sürgősen tárja fel az iraki IDP-k humanitárius támogatásának, a vonatkozó szabályok értelmezésére vonatkozó megfelelő rugalmasság gyakorlásának és a szomszédos országoknak a menekült lakosság befogadására irányuló erőfeszítései támogatásának további lehetőségeit;
15. üdvözli a Bizottság ECHO hivatala által megtett első lépéseket; sajnálja azonban, hogy az ECHO nagyon hosszadalmas eljárásokat követ, és felkéri az ECHO-t, hogy legyen kezdeményezőbb, és reagáljon gyorsabban az olyan régiókban, ahol a hozzáférés viszonylag egyszerű, például Egyiptomban;
16. felkéri az ECHO-t, hogy sürgősen készüljön fel az iraki menekülteknek és IDP-knek szánt poszttraumás központok létrehozására, valamint fejlesszen ki „foglalkozási” projekteket, különösen az IDP-k részére a mezőgazdasági ágazatban Irak azon részein, ahol ez lehetséges;
17. sürgeti a Bizottságot, hogy tájékoztassa a Parlamentet, és különösen a Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottságát annak július 16-i ülésén az Irakra kiutalt pénzeszközök – különösen az Iraki Nemzetközi Újjáépítési Alapon (IRFFI) keresztül történő – felhasználásáról, és emlékeztet a Bizottság 2006. június 7-i közleményének (COM(2006)283 végleges) prioritásaira, amelyek a következőket tartalmazták: 1) a demokratikus kormány támogatása, 2) a biztonság megerősítése jogállami alapon és az emberi jogokat tiszteletben tartó kultúra támogatása; emlékeztet arra, hogy rendkívül sürgősnek tartja, és a 2007. február 15-i állásfoglalásában sürgette is, hogy az Irakkal kapcsolatos programokra előirányzott uniós költségvetés jelentős részét fordítsák a menekültekre; ennek a tájékoztatásnak tartalmaznia kell egy pontos felosztást a tevékenység fajtája és a költségvetésben előirányzott, lekötött és kifizetett tevékenységek szerint, továbbá a felosztásnak egyértelműen meg kell határoznia az iraki menekültekre és IDP-kre szánt programokat;
18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, az ENSZ menekültügyi főbiztosának (UNHCR), Irak, Szíria, Jordánia, Libanon, Egyiptom, Törökország, Palesztina és az Arab Liga kormányainak és parlamentjeinek.